

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/20532> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Groothedde, Michel

Title: Een vorstelijke palts te Zutphen ? : macht en prestige op en rond het plein 's-Gravenhof van de Karolingische tijd tot aan de stadsrechtverlening

Issue Date: 2013-02-14

Verantwoording en colofon

Eigen afbeeldingen

Kaarten: Coosje Koster, Dineke van Krimpen, Kim van Straten, Davy Kastelein

Objectfoto's: Michel Groothedde, Bert Fermin, Dineke van Krimpen

Aardewerktekeningen: Rianne Everts, Maaïke Galema, Michel Groothedde, Dineke van Krimpen, Joyce Onderstal

Metaaltekening: Bert Fermin

Objectrestauratie

Restaura, Haelen

Afbeeldingverantwoording

Alle afbeeldingen zijn gemaakt door en eigendom van de gemeente Zutphen, cluster Archeologie, behalve:

1.5: Stedelijk Museum Zutphen, collectie Zeijlemaker.

1.6: [http://www.kastelen.nl/content/images/JGN%20Renaud%20historische%20foto332%20\(Small\).jpg](http://www.kastelen.nl/content/images/JGN%20Renaud%20historische%20foto332%20(Small).jpg).

3.1 & 3.2: foto Peter Boer, Doesburg.

3.6: <http://www.lwl.org/pressemitteilungen/daten/bilder/12634.jpg>.

5.5: Renaud 1950, plaat VIII, afb. 1.

5.6: Renaud 1950, 22.

6.1: Cohen c.s., bewerking door archeologie gemeente Zutphen.

6.2: foto Rijksarchief Gelderland, Harenberg 2003 1059.07.16.

6.4: Mittendorff 2007, afb. 10.4.

6.7: Menne Kosian 2001, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

6.8: Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).

6.10: Van Tol 1988.

7.4 & 7.6: Quest, februari 2011. Tekening: Fred Marschall.

7.12: Gemeente Zutphen-WOZ.

7.15: Ulco-Art, Ulco Glimmerveen.

7.16: Maquette van C.J. Willems.

7.17: Jongbloed 2010, 31.

7.18: Jongbloed 2010, 60.

7.19: Jongbloed 2010, 29.

7.21 & 7.22: Maquette van C.J. Willems, foto M. Plijter.

7.23: Regionaal Archief Zutphen.

7.29: Tekening T. Rütz, 2005, afb. 1.

7.31: Regionaal Archief Zutphen.

8.10: Groothedde 2007.

8.15: Bitter 1983-2.

8.16: Bitter 1983.

8.17: Bitter 1983-2.

8.22: Binding 1986, 5-6.

8.23: Dapper 2007, Abb. 8.

8.25: Eberhardt en Grimm 2001.

8.26: Dapper 2007, Abb. 7.

8.60: Bastemeijer & Groothedde 1999, afb. 45.

8.61: Bastemeijer & Groothedde 1999, afb. 46.

8.63 t/m 8.66: RCE foto-archief.

- 8.67: Bastemeijer & Groothedde 1999, afb. 43.
- 8.68: Bastemeijer & Groothedde 1999, afb. 42.
- 8.70: Bastemeijer & Groothedde 1999, afb. 44.
- 8.71: architectenbureau Vos, Van Wely, Ten Broeke te Velp.
- 8.72: Bastemeijer 1999: afb. 63 en 64.
- 8.114 & 8.115: GT Frontline 2009.
- 8.116 & 8.117: GT Frontline 2009, bewerking door archeologie gemeente Zutphen.
- 8.127: Falkplankaart, bewerking door archeologie gemeente Zutphen.
- 8.128: C. Hardenberg 1818.
- 8.129: P. van Liender 1757.
- 8.130: Bartels 2006a, 115: afb. 107.
- 8.131: Bartels 2006a, 136: afb. 156.
- 8.132: Museum de Waag Deventer.
- 8.133: Falkplankaart, bewerking door archeologie gemeente Zutphen
- 8.134: Maquette van C.J. Willems.
- 9.5: Bitter 1984, bijlage, bewerking door archeologie gemeente Zutphen.
- 9.18: collectie Stedelijk Museum.
- 9.19: Magdelijns e.a. 1996, 139: tekening M.E. Stades-Visscher en D.J. de Vries 1992.
- 9.20: Bitter 1983-2: afb. 4 en 5, bewerking door archeologie gemeente Zutphen.
- 9.24: Renaud 1950, 30.
- 9.22: Renaud 1950, 29.
- 9.27: Renaud 1950, 32.
- 9.56: Schlüter 2000, Abb. 9.
- 9.57: Brandt en Eggebrecht 1993, 413: plaat IV-71
- 9.58: Renaud 1950, 32.
- 9.59: Renaud 1950, 31.
- 9.70: Eberhardt & Grimm 2001, Tafel 18a.
- 10.1 t/m 10.6: foto AAC/UVA (Cavallo 2011).
- 10.7: www.sportvisserijnederland.nl/now/c_images/Zeelt_gids.jpg.
- 11.3: Utrecht Psalter: Utrecht, Universiteitsbibliotheek, MS Bibl. Rhenotraiectinae I Nr 32. <http://www.non-solo-arte.com/image-files/medieval-drawings-miniature-utrecht-psalter-psalm-11-ca-840.jpg>.
- 11.4: Bouwmeester, Fermin & Groothedde 2008. 279, afb. 5.3.
- 11.5: Bouwmeester, Fermin & Groothedde 2008. 277, afb. 5.2.
- 11.6: Bouwmeester, Fermin & Groothedde 2008. 277, afb. 5.1.
- 11.8: Ilisch 2000. 249-256.
- 11.9: Van der Chijs: Utrecht. plaat.VI: 1 – 8.
- 11.10: Jouke Nijman, Groningen.
- 11.11: Sicco Siegers, Zutphen.
- 11.12: Frijhoff 1999, 202, afb. 149.
- 11.13: Trier Stadtbibliothek & Stadtarchiv Trier Hs 1709, DH IV 471.
- 12.4: Bastemeijer & Groothedde 1999, 33, afb. 33.
- 12.5: Groothedde 2004c.
- 12.6: Maquette van C.J. Willems.
- 12.9: Bloemink en Van der Waard 2006, 37.
- 12.11: Magdelijns e.a. 1996.
- 12.13: Knapp 2008, 55.
- 12.14: Dineke van Krimpen.
- 12.17: Bloemink 1992, afb. 12.
- 12.20: Collectie Aad Bastemeijer, Den Haag.
- 12.22: Collectie Aad Bastemeijer, Den Haag.
- 12.23: Collectie Aad Bastemeijer, Den Haag.

- 12.26: Jouke Nijman, Groningen 2012.
- 12.27: Jouke Nijman, Groningen 2012.
- 12.28: C.J. Willems, Zutphen 2012.
- 12.30: Collectie Aad Bastemeijer, Den Haag en Internet, diverse adressen.
- 12.31: Internet, diverse adressen.
- 12.32: Collectie Aad Bastemeijer, Den Haag.
- 12.33: Smelt 1941.
- 12.34: Stedelijke Musea Zutphen.
- 12.35: Bibliotheca Nacional Madrid (Fasimile uitgave), bewerking door archeologie gemeente Zutphen.
- 12.37: Stedelijke Musea Zutphen.
- 12.38: Stedelijke Musea Zutphen, bewerking door archeologie gemeente Zutphen.
- 12.40: Bewerkt naar: De Bosatlas van de geschiedenis van Nederland (Groningen 2009) 120-103 Europa omstreeks 1100.
- 12.41: Hundertmark 2012, afb. 7.
- 12.42: Hundertmark 2012, afb. 1 en 2.
- 12.43: Koopmans 1989, 8-9.
- 12.44: Kuys e.a. 2005, 203: afb. 40.
- 12.45: Kuys e.a. 2005, 244.
- 12.46: Binding 1986.
- 12.47: Krause 1983, afb. 6.
- 12.48: Herrmann 2010, 30; www.RuhrZeiten.de.
- 12.49: Herrmann 2010, 41.
- 12.51: Gai 2007, 142, afb. 10.
- 12.52: Gai 2007, 139, afb. 6.
- 12.53: Gai 2007, 137, afb. 2.
- 12.54: Gai 2007, 146, afb. 16.
- 12.55: Weinfurter 1999/2002.
- 12.56: <http://www.dickemauern.de/zuerich/grke.htm>.
- 12.57: <http://www.dickemauern.de/zuerich/grke.htm>.
- 12.58: Marco Bernasconi, archäologie & CAD/CG, © 2011 Stadtarchäologie Zürich, Amt für Städtebau der Stadt Zürich. http://www.google.nl/imgres?imgurl=http://www.stadt-zuerich.ch/content/dam/stzh/hbd/Deutsch/Archaeologie_Denkmalpflege/Grafik%2520und%2520Foto/Stadtarchaeologie/Stadtgeschichte/2011_Lindenholz_RekonstruktionSalischePfalz_Gross.jpg.
- 12.59: Beeldcollectie Aad Bastemeijer, Den Haag.
- 12.60: Seltmann 1999, 132.
- 12.62: Frontzek, Memmert & Möhle 1996.
- 12.63: Hölscher 1927.
- 12.67: 1950, 33.
- 12.68: Vogel 1989: afb. 32.
- 12.70: Schut 2006: afb. 15.
- 12.71: http://burgrekonstruktion.de/main.php?g2_itemId=775.
- 12.72: <http://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Datei:Hammersteinluft.jpg&filetimestamp=20070520175356>.
- 12.73: Ellermann 2000.
- 12.74: http://www.hdbg.eu/burgen/burgen_suche-burgen_detail.php?id=brn-0095&topic=einzelbild&bid=brn-0095-0004.
- 12.75: <http://www.schauhuetten.de/blog/archives/category/3d-visualisierungen/>.
- 12.76: Callebaut 199, 30.
- 12.77: Callebaut 2010, 229, fig. 7.
- 12.78: Callebaut 2010, 238, fig. 13.

- 12.79: Naar Hotz 1966/1991, Afbeeldingen op pagina's 11, 87, 103, 135.
 12.81: kaartbijlage van Eberhardt en Grimm 2001.
 12.82: Eberhardt en Grimm 2001, 45.
 12.83: Dapper 2007: afb. 9.
 12.84: <http://www.heimathaus-schlade.de/30-0-werlaburg.html> .
 13.3: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kaiserpfalz-wimpfen-plan.jpg>.
 13.4: <http://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Datei:Wimpfen-arkaden-Stadtmauer.JPG&filetimestamp=20060824151024>.
 13.5: Gem. Archief Utrecht, Inv. 1, nr. 40. Van Schilfgaarde 1967, afb. 1.
 13.7: Mittendorff 2007, 145, afb. 3.10.
 13.8: Mittendorff 2007, 146, afb. 3.11 (bewerkt door de auteur).
 13.9: Spitzers 1992, afb. 6.
 13.10: Spitzers 1992, afb. 7.
 13.11: http://www.google.nl/imgres?imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c6/Bishop_Bernold_on_old_wall_painting_in_the_Pieterskerk_in_Utrecht.jpg.
 13.14: Martens van Sevenhoven 1925, blad 15.
 13.15: De Zeeuw en Harenberg 1994, 28.
 13.16: De Zeeuw en Harenberg 1994, 22.

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Zutphen, Afdeling Stadsbedrijven, team Openbare Ruimte, Cluster Archeologie. Harenbergweg 1, 7204 KZ Zutphen.

Auteur: M. Groothedde

Redactie: prof. dr. F.C.W.J. Theuws en drs. H.A.C. Fermin, D. Kastelein MA.

Duitse vertaling: D. Rijs

Vormgeving/lay-out: C.K. Koster & M. Groothedde

Titel: Een vorstelijke palts te Zutphen? Macht en prestige op en rond het plein 's-Gravenhof van de Karolingische tijd tot aan de stadsrechtverlening.

Geprint door Wöhrmann Print Service te Zutphen

472 pagina's, 418 afbeeldingen, 27 tabellen.

Trefwoorden: archeologie, geschiedenis, Zutphen, palts, *pfalz*, middeleeuwen, romaanse architectuur

Copyright: gemeente Zutphen 2013

Archis-onderzoeksnummer: 39646, 26042, 21833, 21800, 38492, 21148

Alles uit deze uitgave mag vermenigvuldigd/openbaar gemaakt worden, maar alleen met voorafgaande toestemming van de uitgever.

NUR: 682

ISBN: 978-90-77587-88-1